

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum omnis actio infidelium sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ma veritate non solum secundum affectum, ut vitia moralia: sed secundum cognitionem, ut in litera dicitur: & propterea eis omnibus grauis est.

In eodem articulo dubium ex duplici capite occurrit circa illa verba. Nec potest esse, quod quantum ad quid Deum cognoscat, qui falsam opinionem de eo habet: quia id quod ipse opinatur, non est Deus. Primum, quia falsa videtur, quoniam infidelis, puta, Iudas, vel phariseus, tenens fidem incarnationis, quantum ad aliquod Deum cognoscit, puta, quod est super omnia actus purus, optimum omnium, prima causa &c. Et hoc opinatur, non assumptis carnem, est Deus. Et confirmatur, quia aliter fidelitas, & infidelitas non essent de eodem, scilicet Deo. Et semper esse equiuocatio inter fidelem, & infidelem in disputando &c. Secundo, quia presupponitur vnum falsum, scilicet, quod omnis infidelis error circa Deum, cum cognoscit infidelem errare alius, puta, quod Iudas non fuit filius Abræhe, & similibus.

Ad hoc ordine retrogrado dicitur, quod quod obiectum fidei est Deus, & oppositum eius circa idem, in fidelibus circa Deum est. Et quemadmodum quicquid sub fide comprehenditur, intantum ad fidem pertinet, in quantum ad Deum reducitur: ita quicquid ad infidelitatem spectat ut sic, ad Deum reducitur. Qui enim negat Iudaeum esse filium Abræhe, affirmat auctorem facere Scripturarum Spiritum sanctum esse mendacem: & simile est in aliis. Et propterea omnis infidelis falsè opinatur de Deo, ut in litera dicitur.

Ad primum autem dicitur, quod aliud est loci de infideli ut sic, & aliud de homine infideli aliam cognitionem habente. Non enim dicitur in litera, quod homo infidelis nullam habeat cognitionem de Deo, quod obiecia impugnant: sed dicitur, quod per infidelitatem non cognoscitur Deus nec simpliciter, nec secundum quid. Non simpliciter: quia falsa aliam cognitionem, non est illius cognitio, sed error de illo: & propterea non facit appropinquare ad illud, sed elongari ab illo. Ignorantia enim præte dispositio elongat ab eo, quod sic ignoratur. Nec secundum quid: quia falsa enuntiatio ut sic, assert oppositum subiecti simpliciter, vel secundum quid, iuxta materiam necessariam, vel contingentem. Cum enim dicitur, Sortes

non est risibilis, per istam enuntiationem assertur non Sortes: quia non risibile infert non Sortem. Cum autem dicitur, Sortes currit ipso sedente, assertur non Sortes nunc: quia assertur Sortes currens, qui non inuenitur. Et sic in omni materia patet, quod falsa enuntiatio ut sic, nihil cognitionis largitur de subiecto: quia oppositum subiecti refert. Et si dicatur, quod largitur saltem cognitionem incomplextionem terminorum, dicendum est, quod huiusmodi cognitio non spectat ad falsam enuntiationem, sed presupponitur, & in proposito non spectat ad infidelitatem. Unde in litera non dicitur, quod terminus non apprehensus, non est Deus: sed quia id, quod ipse opinatur, non est Deus. Quod enim opinatur infidelis, ut sic, non est Deus, ut declaratur per hoc patet solutio obiectionum. Acquiuocatio nanque esset in proposito secundum terminos incompletos, qui supponuntur, si varie iumentur: sed non sic est in proposito. Aliud est enim dicere, quod id, quod supponitur incarnari, uel non incarnari, est Deus: & aliud est dicere, quod id, quod assertur ex falsa fide incarnationis, non est Deus. Nam infertur Deus non incarnatus, qui non est Deus. Nihil ergo est infidelitate, in quantum huiusmodi, cognoscitur de Deo, sed elongatio ut intellectus ab eo: & ideo auersio maior est in ea, quam in ceteris moralibus: quia affectum quidem a Deo: sed intellectum a creatis veritatibus auertunt, ut patet in uirtutibus cardinalibus.

In responsione ad tertium in eodem articulo, nota quam graua sint scelera Christianorum, ut cognoscentes grauitatem peccatorum, faciamus iudicium, & iustitiam de nobis condigne.

Ad secundum dicendum, quod infidelitas habet ignorantiam adiunctam, & habet dissentium ad ea, quae sunt fidei: & ex hac parte habet rationem peccati grauissimi. Ex parte autem ignorantie habet aliquam rationem excusationis, & maxime quando aliquis ex malitia non peccat, sicut fuit in Apostolo.

Ad tertium dicendum, quod infidelis pro peccato infidelitatis grauius puniatur, quam alius peccator pro quocumque alio peccato, considerato peccati genere: sed pro alio peccato, puta pro adulterio, si committatur a fidei, & ab infideli, ceteris paribus grauius peccat fidelis, quam infidelis, tum propter notitiam ueritatis ex fide: tum etiam propter sacramenta fidei, quibus est imbutus, quibus peccando contumeliam facit.

ARTICVLVS IIII.

Utrum omnis actio infidelis sit peccatum.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod quælibet actio infidelis sit peccatum, quia super illud Rom. 14. Omne quod non est ex fide, peccatum est: & di-

RESPON. Dicendum, quod omne peccatum formaliter consistit in auersione a Deo, ut supra dictum est. Unde tanto aliquod peccatum est grauius, quanto per ipsum homo magis a Deo separatur. Per infidelitatem autem maxime homo a Deo elongatur, quia nec ueram Dei cognitionem habet. Per falsam autem cognitionem ipsius non appropinquat ei, sed magis ab eo elongatur. Nec potest esse, quod quantum ad quid Deum cognoscat, qui falsam opinionem de eo habet: quia id quod ipse opinatur, non est Deus. Vnde manifestum est, quod peccatum infidelitatis est maius graue secundum genus, esse minus graue secundum aliquas circumstantias. Et ideo Augustinus noluit precipitare sententiam de malo catholico, & heretico aliam non peccante: quia peccatum heretici est sit grauius ex genere, potest tamen ex aliqua circumstantia alluari: & e conuerso, peccatum catholici ex aliqua circumstantia aggrauari.

IN articulo eisdem questionis dubium occurrit ex Gregorio de Arimino in 38. distinctio. & reliquis usque ad 41. secundi sententiarum, volente, quod omnis actus infidelium simpliciter, qui nulla fide credunt Deum, sit malus moraliter, quia deest in omnibus circumstantia ultimi finis, quia scilicet non fit recta intentione propter Deum ultimam: quia non cognoscunt Deum ultimam. Secunda Secunda S. Thomae. D 2 diligenter

q. 94. ar. 2. & q. 20. ar. 3.

2 dist. 2. q. 1. ar. 2. col. 1. Et di. 41. q. 1. ar. 2. ar. 5. ad 7. & Ro. 14. 5. Sumitur ex Aug. & habetur in lib. Sent. collectis ex Aug. cap. 106. tom. 3.

Super Questionis decima Articulum quartum.

